СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 176. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, четвер, 31-го липня 1947. No. 176. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, July 31, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЕРЕД 40-ЛІТТЯМ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОВІТРЯНОЇ СИЛИ

Вашингтон, 29 липня. — Команда американських повітряних сил поробила підготову до демонстрації літаків з нагоди святкування 40-ліття свого існування і з нагоди створення окремого департаменту повітряних сил при спільнім департаменті краєвої оборони. Свято припадає у пятницю 1 серпня і тоді відбудуться більші полети. Вісім американських бомберів марки Бі-29 вилетять з Токйо, в Японії, в подорож до Вашингтону. Вони мають мати лише одну зупинку і то на 3 години в Анкоредж, в Алясці, для набрання газоліни. Це буде найдовший полет американських військових літаків. Того самого дня 30 літаків Бі-29 вилетять до Америки з Німеччини, куди вони полетіли з початком липня. Попри те відбудуться полети для вправ в різних містах Злучених Держав, а також на островах Гаваях і на Филипинах. Армада надфортець полетить понад Шикаго, Толідо, Дітройт, Індіянаполис, Канзас Сити і Сейнт Луїс, щоб показати Середньому Заходові силу Америки в повітрі.

ТАЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ КОМАНДАНТІВ.

Вашингтон, 29 липня. — На тайній конференції військових командантів, скликаній секретарем краєвої оборони, був приявний між ін. адмірал Г. П. Бланді, який переводив досвіди з атомовою бомбою на острові Бікіні. З того дехто догадуєтьсь, що досвід з бомбою буде знову повторений. Секретар війни Кенет Роял, який мав вибратися до Німеччини, віджив свій виїзд, щоб бути на конференції. Голова штабу при президенті Трумані, адмірал Вилйем Д. Лейгі, був теж приявний.

ВИСЛАЛИ БАЛЬОНИ У ВИСОТУ 100,000 СТІП.

Принстон, Н. Дж., 29 липня. — Вісім бальонів, наповнених газом геліум, вилетіли у висоту до 100,000 стіп для зроблення дослідів, як ділають космічні проміннї в різних температурах і різних висотах понад землею. До бальонів попричіплювано різні апарати, котрі не зроблять нікому шкоди, навіть, як би котрий балон розбився. Експедицію у висоту вислав знавець з военного департаменту д-р Генрі де В. Смит. Подібна спроба перед двома неділями не вдалася.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИ ПРАЦІ ПІСЛЯ ПОХОРОНУ

Вашинґтон. — Президент Труман повернувся з похорону матері до білого Дому, щоб полагодити цілі стоси накопичених справ. Між ін. він має підписати, або відкинути яких 250 нових законопроектів. Коли він не упорається з ними до 10 днів, тоді вони вважатимуться за такі, що їх президент заветував. Це так зване „кишенькове вето". Він має ще одно важке завдання, а це назначити тимчасово двох нових членів Краєвої Ради Робітничих Відносин, тому, що сенат перед виїздом на вакації не потвердив двох, ним уже назначених членів.

НОВА ПАРТІЯ В АМЕРИЦІ: ХРИСТІЯНСЬКО-НАЦІОНАЛЬНА.

Вашинґтон. — Знана дотепер партія під назвою „Америка Перша" перемінила свою назву на „Християнсько-Національну Партію", як це оприлюднює її предсідник Ґергард Л. К. Смит. Нова партія не візьме участи у виборах в 1948 році, хіба, що зайшла б така ситуація. Такою ситуацією вважає Смит іменування губ. Дюїя на кандидата на президента, або коли б през. Труман згодився на затримання Генрія Волеса в Демократичній Партії, коли він самий буде кандидувати з рамени своєї партії.

ЗА ЄДНІСТЬ УСІХ ХРИСТІЯН.

Бофало, Н. Й., 29 липня. — На Міжнародній Конвенції Учнів Христа, у якій беруть участь 3,000 делегатів, головну промову виголосив її предсідник д-р Гамтон Адамс зі Ст. Луїс. Він звернув увагу на факт, що поширювання Христової науки зазнає нерепон через розмножування незалежних церков, котрі вірять у евангелію. Теперішні ради церков це не є обеднана церква, на його думку. Щоб осягнути єдність християн треба довідатися, наперед які засади їх церкви ісповідують і чому вони так завзято цих засад придержуються. Він заповів, що впродовж трьох найближчих літ прийде до злуки двох більших протестантських обганізацій.

КАРА ЗА ПОНЕВОЛЮВАННЯ ЖІНКИ.

Сан Дієго, Каліфорнія, 29 липня. — Федеральний суддя засудив на 3 роки вязниці 62-літню адвокатку Елизабету Інґалс за те, що впродовж 30 літ перетримувала як невільницю нігерку. Крім цього вона має ще заплатити $2,500 грошевої кари. Суддя Джейкоб Вейберґер сказав, що він завішує виконання кари на три роки, одначе підсудна має заплатити $6,000 дівчині за працю в неї в згаданому часі. Це перший випадок поневолення людини в Каліфорнії після знесення невільництва.

Одинадцяте „вето" Советського Союзу в Раді Безпеки

БОЛЬШЕВИКИ БЛЬОКУЮТЬ СТВОРЕННЯ БАЛКАНСЬКОЇ КОМІСІЇ. Американський представник стверджує „дуже важке положення", Загальне обурення.

Лейк Соксес, Н. Й., 29. липня. — Сьогодні в Раді Безпеки О.Д., під час голосування над американською резолюцією про створення пів-перманентної балканської провірочної комісії, советський представник А. Громико вже одинадцятий з черги раз скористався з великодержавного права „вета" (спротиву), яке прислуговує пятьом великодержавам. На всіх 11 представників в Раді Безпеки за американською пропозицією голосували девять (за вийімком Советського Союзу і Польщі), але ця виразна воля всіх країн не перескаржала советському представникові використати своє право спротиву. Від часу створення Ради Безпеки в січні 1946 р. це вже було одинадцяте советське „вето" Негайно після голосування американський представник Гершел В. Джансон заявив, що советське становище поставило Раду Безпеки перед „дуже важким положенням" та домагався негайного відрочення дальших нарад, що й пийнято більшістю 8 голосів проти 1 та при двох здержаних. Рано чергового дня американський представник мав виїхати до Вашингтону, щоб нарадитися з департаментом стейту. Теж грецький представник висловився про „дуже важке положення" та зажадав можливостей нарадитися зі своїм урядом. Спостерігачі вважають, що цим разом вже ані Америка, ані Британія не видвигатимуть цеї справи перед Загальним Зібранням О.Д. та що грецький уряд звернеться до цих двох великодержав, щоб вони створили свою „приватну" комісію, яка наглядала б за розвитком подій на Балканах. Советське становище і надуживтя признаного колись в добрій вірі права спротиву викликало загальне обурення в міжнародних дипломатичних колах і вважають, що це матиме далекойдучі наслідки в дальшому розвитку міжнародних подій взагалі, а для Організації Обеднаних Держав зокрема.

ДЕВЯТНАДЦЯТЬ КОНГРЕСМЕНІВ ВИБИРАЮТЬСЯ НА СТУДІЇ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ.

Вашингтон, 29. липня. — Негайно після того, як республиканська більшість виявила своє домагання, щоб добитися впливу на закордонну політику Америки, провідники палати репрезентантів назначили людей з 15 конгресових комісій, які мають узяти участь у студіях відносин в Европі. Вони виберуться 27. серпня до Лондону, опісля розійдуться по різних країнах, а зберуться наново в Лондоні 4. жовтня, щоб виїхати з поворотом до Ню Йорку 9. жовтня. Підкомітети будуть студіювати вплив Доктрини Трумана і Пляну Маршала на настрій европейського населення, та потреби різних держав. Інші конгресмени поїдуть до Латинської Америки і на Далекий Схід. Разом делеговано 19 конгресменів.

ЗАПОВІДАЄ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПЕРЕВОРОТ В КОРЕЇ.

Вашингтон. — *Йонг Йенг Кім, предсідник Інституту для Корейських Справ,* повернувся з 6-тижневого побуту в Кореї і висловив осторогу, що комуністи заберуть цілу Корею, коли дальше буде тривати теперішня анархія в південній частині Кореї, яка є під американською окупацією. Про північну Корею Кім висловив погляд, що це „поліційна держава".

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ КОНГРЕС МАЄ РІШАТИ ПРО ДОЛЮ КОМУНІСТІВ.

Ріо де Жанейро, 29. липня. — Після того, як проголошено, що Комуністична Партія в Бразилії є незаконною, конгрес має вирішити, чи усунути послів-членів Комуністичної Партії з засідань конгресу. Цю справу обговорював Вищий Виборчий Трибунал і чотирма голосами проти двох вирішив, що він не є покликаний видавати опінію про те, що мається зробити з вибраними конгресменами.

Збільшують програму „Голос Америки" для вжитку Росії

Вашингтон, 29. липня. — Департамент стейту зредукував на 40% радіові програми для різних країн з цією метою, щоб збільшити час на програму, висилану до Росії. Це сталося тому, що конгрес зредукував видатки на цю програму. Досі програма, висилана до Росії, тривала одну годину, а тепер буде доданої ще пів години. Програма починається в год. 8. ввечір на московський час. Додаткової пів години зажадав американський амбасадор до Москви, Волтер Бедел Смит. Програма буде поділена тепер на дві частині.

З Москви звідомляють, що перша вечірна програма, надана в Ню Йорку, була виразно передана до Москви, за те друга, що приходить в півночі, була дуже пискляива і переривана різними европейськими радіовисильнями.

ФРАНЦІЯ ВЗИВАЄ ДО ЄДНОСТИ — СОВЄТИ ЗАБОРОНЯЮТЬ ЇЙ ГОВОРИТИ.

ДИСКУСІЯ НАД ПЛЯНОМ МАРШАЛА В ЕКОНОМІЧНІЙ ТА СОЦІЯЛЬНІЙ РАДІ О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 29. липня. — Французький представник в Економічній та Соціяльній Раді О.Д., Жорж Боріс, сьогодні посередньо знову повторив запрошення Франції і Великої Британії, щоби Советський Союз то його сателіти прилучилися до спільного здійснювання пляну Маршала для відбудови Европи. Він звернувся зі закликом до великих потуг, щоб вони закінчили свій „комплекс недовіря" і навпаки, це довіря скріпити шляхом европейської співпраці в здійснюванні пляну Маршала. На французького речника накинувся за це советський представник А. П. Морозов, домагаючись заборони дебат над пляном Маршала в О.Д. та підкреслюючи ще раз рішуче негативне становище до нього з боку Советського Союзу.

ПАЛЕСТИНСЬКЕ ВОГНИЩЕ.

ЗАВЕРНЕНІ З ПАЛЕСТИНИ ДО ФРАНЦІЇ ЖИДІВСЬКІ НЕЛЕГАЛЬНІ ЕМІГРАНТИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВИЙТИ З КОРАБЛІВ. В ЄРУСАЛИМІ ПОВІШЕНО ТРЬОХ ТЕРОРИСТІВ. ДОЛЯ ЗАКЛАДНИКІВ НЕВІДОМА.

Порт де Бук, Франція, 29. липня. — Сьогодні трьома британськими пароплавами привезено до цего порту 4,500 жидівських скитальників, які нелегально дісталися до Палестини. Емігранти, за вийімком двох, відмовилися вийти з кораблів на сушу і їх завернено на тих самих пароплавах на остров Кипр, де будуть інтерновані.

Єрусалим, 29. липня. — Сьогодні тут повішено засуджених на смерть трьох жидівських терористів, не зважаючи на погрози їхніх однодумців, що вони у відплату повісять схоплених недавно як закладників двох британських сержантів. Доля схоплених сержантів ще не відома і ціла країна дожидає з найбільшим напруженням вістки про них.

В ЮГОСЛАВІЇ ЗАСУДИЛИ ДВОХ СВЯЩЕНИКІВ НА СМЕРТЬ, А ЧОТИРЬОХ НА ТЮРМУ.

Беоґрад, 29. липня. — Югославський большевицький суд засудив сьогодні на кару смерти двох католицьких священиків. Чотирьох інших засуджено на кару довготермінової тюрми. Усім закидувано „саботаж", „шпигунство" і тим подібні злочини.

ШВЕДИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ СОВЄТСЬКИХ ШПИГУНІВ.

Штокгольм, Швеція, 29. липня. (АП). — Шведське міністерство закордонних справ звернулося до советського уряду з формальним протестом проти заливу країни советськими шпигунами. — В протесті наводиться поодинокі випадки советського шпигунства, в якому беруть участь офіціяльні дипломатичні представники Советського Союзу.

КОМУНІСТИЧНА ДИКТАТУРА В РУМУНІЇ

Про-комуністичний уряд розвязав селянську партію.

Букарешт, Румунія, 29 липня. — Опанований комуністами румунський уряд розвязав сьогодні Селянську партію, закидуючи їй „змову зі закордонними імперіялістичними інтересами" на шкоду суверенности румунської держави. Селянська партія, опозиційна до теперішнього про-комуністичного уряду й режіму, охоплювала абсолютну більшість румунського населення та була ще единою легальною опозицією. Недавно комуністичний уряд виарештував майже всіх керівників цеї партії, закидуючи їм „змову проти держави". Тепер прийшла черга на саму партію. Тому що новий румунський „закон" не дозволяє творити політичні партії без згоди уряду, в країні практично встановлено диктатуру комуністичної меншости.

ВІЙНА В ІНДОНЕЗІЇ.

Голяндія прохатиме британського посередництва; Індія відложила інтервенцію в О. Д.

Батавія, 29 липня (АП). — Голяндські війська продовжують успішно свою „поліційну акцію" на островах Джаві і Суматрі. Голяндські літаки перевели „відплатне бомбардування" індонезьких обектів за налет індонезьких літаків на місцевості, зайняті голяндцями. Обидві сторони обвинувачуються у порушенні міжнародних военних законів.

Гаґа, Голяндія, 29 липня. — З офіціяльних голяндських джерел повідомили, що голяндський уряд задумує прохати Велику Британію посередничати в полагодженні індонезького спору. Голяндія домагається признання її суверенности на островах Джаві й Суматрі та негайного припинення военних дій.

Ню Дельгі, Індія, 29 липня. — Тут офіціяльно повідомлено, що „розвиток деяких подій" заставив індійський уряд відложити плановану інтервенцію в О.Д. в справі голяндсько-індонезького конфлікту.

ДІМІТРОВ КАЖЕ, ЩО НЕ БОЇТЬСЯ АТОМОВОЇ БОМБИ.

Беоґрад, Югославія, 29 липня. — Тут перебуває болгарський премієр і бувший голова комуністичного інтернаціоналу, Георґій Дімітров. Виїжджаючи до Загребу він похвалився, що Болгарія і Югославія не бояться атомової бомби та военних погроз, бо вони є „реалісти і мають сильні нерви" та продовжуватимуть свою дотеперішню політику.

БРИТАНІЯ ПРОТИ СОВЄТСЬКОГО ГРАБУНКУ В УГОРЩИНІ.

Лондон, 29 липня. Сьогодні тут проголошено британську ноту до советського уряду, в якій Велика Британія домагається, щоби Совєти припинили в Угорщині конфіскату т. зв. ворожої власности, іменно грабунок майна, яке вважається за колишню німецьку, або італійську власність. Під цею правною заслоною большевики грабують те, що колись німці та італійці загарбали в окупованих ними країнах.

ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ.

Рим, 29 липня. — В італійському парляменті виступив сьогодні комуністичний провідник Толіяті, остерігаючи Італію перед американським „імперіялізмом", який, мовляв, поширюється у формі американської економічної допомоги. При цій нагоді він теж намагався обезвартіснити саму допомогу, без якої тисячі теж італійських комуністів вже були б спухли з голоду.

ДАЛЬШІ РЕДУКЦІЇ У БРИТАНСЬКІЙ АРМІЇ.

Лондон, 29 липня. — Сьогодні тут повідомлено, що шеф Імперіяльного Генерального Штабу філд маршал вайкаунт Монтгомері відложив свою плановану поїздку на Далекий Схід, бажаючи передискутувати з урядом плян дальшої драстичної редукції в британській армії. Причиною редукції мав би бути брак чоловічих робочих рук.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНИХ ҐІТЛЕРЧУКІВ В СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Берлін, 29 липня. — В советській зоні Німеччини німецькі комуністичні провідники щораз агресивніше накидуються на політику західних союзників. Американські та британські представники в Контрольній Раді Союзників роблять відповідні заходи, щоби припинити цю безвідповідальну акцію нових німецьких гітлерчуків, тим разом червоних.

ТОРЕЗ ВІДПОВІДАТИМЕ ДЕ ҐОЛЕВІ.

Париж, 29 липня. — Провідник французьких комуністів, Моріс Торез, заповів, що в найблицу неділю він відповість на закиди ген. де Ґоля, що французькі комуністи одержують і слухають наказів з Москви. Виступ Тореза започаткує отверту боротьбу між французькими комуністами і новим Обєднанням Французького Народу ген. де Ґоля.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНИ

Положення України та життя українського народу в московсько-совєтській неволі це одна безмірна трагедія, якої не можна ані описати, ані передати словами. Справді, тільки один Бог знає, які нелюдські терпіння переживає та які безмірні жертви большевицькому молохові складає цей многострадальний український нарід. Взяти хоч би цей один кожночасний період жнив, що в кожній хліборобській країні, до яких належить Україна, є часом найбільшого труду, але й найбільшої радости. Люди збирають хліб, „дар божий", як це в Україні називають, збирають свій цілорічний труд. Жнива були колись і в Україні найбільшою радістю, але сьогодні вони є найбільшим смутком. Бо вони, власне, є найбільш наявним доказом всецілого поневолення України, національного й соціяльного.

Дня 26-го липня американська преса подала вістку агенції Асошіейтед Прес, що комуністична московська „Правда" в редакційній статті на першій сторінці накинулася на „Українську республіку", що вона не виконує московського „плану" та не „здає державі хліба" в такій кількості, як ця ніколи ненаситна держава наказує. Жнива тільки почалися, український селянин ще навіть не міг добре оглянутись, що вродилось з його землі і труду, а тут уже московський нагай засвистав в повітрю: давай, давай більше. „Україна відстає в жнивах і відстає насамперед в здачі хліба державі" — кричить московський гайдук. І цим разом вину вже звалюється не тільки на „контрреволюцію", на петлюрівців", „бандерівців" і тим подібних „ворогів народу", але вже й на саму комуністичну партію та „совєтські органи". Як іде про український хліб, то Москва безпощадна, навіть у відношенні до своїх слуг. Комбайни — твердить „Правда" — не виконують навіть половини „плану", але якщоб за ці комбайни вже можна кого обвинувачувати, то насамперед таки саму Москву, бо це продукт її „соціялістичної індустрії". Хто знає український нарід і його трудолюбивість, того не треба переконувати, що він працюватиме в поті чола без огляду на те, на чийому полі й для кого. І якщо жнива в Україні не йдуть відповідним темпом, то вина за це спадає не на народ і не на комбайни, але на Москву, на її невольниче „соціялістичне господарство" та на ціле большевицьке божевілля взагалі.

Після минулорічної посухи, Україна має за собою страшний рік голоду й недостач. Український селянин з найбільшим нетерпінням дожидав цих жнив. І жнива вкінці почались, а з ними і ця безмірна трагедія України. Давай — кричить і наказує Москва голодному українському селянинові. Давай більше, бо Москва потребує українського збіжжя для висилки закордон, щоб ним купувати собі сателітів та політику робити, а Україна має знову пухнути з голоду. Минулого року Україна ще користала з допомоги УНРРА. Тепер і цього вже не буде. Україну Москва блокує від загальної европейської відбудови, витягаючи рівночасно з України останні соки для своєї ненаситної держави.

За збереження земельної почви

Безупинні дощі, які навістили східні стейти цього року, пригадали мешканцям на потребу зберігання плодючої земельної почви перед сполікуванням і звіванням. Рух за консервацією землі ведуть добровільно самі фармері, одначе їм належиться допомога від усіх громадян, бо як не стане плодовитої земельної поверхні, не стане й харчів.

Упродовж останніх 10 літ зорганізувалися демократичним способом окружні комітети для консервації землі, а їх члени називають себе дистриктовими консерваторами. Вони вибирають зпоміж себе екзекутивний уряд, який працює, безплатно і на засадах братньої допомоги, бо вони розуміють конечність такої справи. Вони виходять з такої засади, що як один фармер збереже земельну почву на своїй фармі, а його сусід на своїй, то це є взаємна допомога. Коли б так робили всі фармері, то вони могли б зберегти 30,000,000 тон почви річно, бо, як кажуть експерти, саме тільки тон землі в Америці сполікує вода і здувають вітри.

Хоч уже багато шкоди зроблено в минулому, то американська земельна почва ще може бути врятована. Коли б так занехати консервацію землі, то в Злучених Державах може прийти до цього, що сталося колись у Вавилоні, де вітер звіяв найбільш плодючу почву й Вавилон став пустелею.

Американський рух за консервацію землі є розмірно новий. Перед 10 роками президент Рузвелт одобрив взірцевий Акт Консервації Землі, начеркнений департаментом рільництва. Уряд вислав цей Акт до губернаторів усіх 48 стейтів з предявленням, щоб вони перевели його як закон у своїх стейтах. Тоді справа не мала виглядів на успіх, бо Служба Консервації Почви мала бути добровільна. На диво, стейти змісця зрозуміли значення такого руху і впродовж згаданого часу всі перевели закон. Першим був стейт Арканзо, бо там ця справа була здавна пекучою. Тамошні горби були незахоронені перед дощами й вітрами, які звівали почву й лишали їх голими і неплодючими. Останнім стейтом був Масачузетс, який дав себе переконати, що й йому грозить небезпека від сполікування, вижолоблювання і звівання земельної почви.

Акт Консервації Земельної Почви передбачує добровільну організацію комітетів у дистриктах і тому тепер Злучені Держави поділені на Дистрикти Консервації Землі. У них нема урядової агенції для такої служби, тому фармері самі переводять її як добровольці.

Одначе треба признати, що федеральний уряд дав ініціятиву до такого руху. Департамент рільництва висилав спеціялістів у таких справах до поодиноких стейтів і вони переводили з фармерами конференції. Фармері добре зрозуміли, кільки матеріяльної й моральної користи вони можуть мати з такої служби й тому вони негайно взялися до праці. В першу чергу вони висилали письма до всіх землевласників, щоб вони заявилися, чи заходить потреба творення окремого дистрикту Консервації Почви. Коли більшість заявилася за такий проєкт, тоді організовано дистрикт під опікою уряду.

Коли дистрикт був ухвалений, тоді на його бажання уряд висилав технічних помічників, а це велитенська прислуга, бо фармері не потребують оплачувати своїм коштом рільничих інженерів та інших фахівців.

Правда, така демократична процедура забрала багато років для підготови, та за те вона показалася більш успішною ніж це було передбачене. Фармері зрозуміли ідею і досі зорганізували 1,750 дистриктів у різних сторонах Злучених Держав. Дистрикти обіймають 845,000,000 акрів землі, а в праці для консервації почви беруть участь 4,000,000 фармерів. Дистрикти створили тепер Краєву Асоціяцію Консервації Почви, яка керує роботою в усіх стейтах. Предсідником Асоціяції є тепер МекАртур Ґафні, який веде енерґійно свою працю.

Микола Чубатий.

Допомога українській культурі та виховання нових інтелектуалів

I.

В останніх днях з приїздом та працею інж. Кішки на терені американського континенту появилася в українсько-американській пресі низка статтей на тему допомоги українській культурі, зокрема українській науці та виховання нових кадрів української духової еліти. В недавній статті в „Свободі" на цю тему, під заголовком „За Збільшення Кадрів Української Інтелігенції" була теж заторкнена справа дотеперішної праці Українського Допомогового Комітету Скитальцям Діячам Української Культури, працею якого керую більше ніж півтора року на терені Злучених Держав.

В останнім часі була порушена на сторінках американської та канадійської преси ще одна справа, що тісно вяжеться з допомогою українській культурі, а саме справа відновлення діяльности нашої некоронованої Академії Наук — Наукового Товариства імени Шевченка, постанова останніх зборів НТШ оснувати в Америці філію НТШ та публікацію наукових видань тої установи перенести на американський ґрунт. Ініціятиву в реалізуванні останніх справ загальні збори НТШ передали в мої руки. Виконуючи цю постанову поробив я вже доволі далекойдучі потягнення, з якими я обовязаний поділитися з українсько-американським громадянством.

Допомога українській науці близько заторкує справу, що є предметом місії інж. Кішки, тому для скоординування близьких акцій для добра української культури, а тим самим для добра української справи як цілости, належало б деякі питання вияснити вже тепер публично. Це тим більше конечно, що брак належного розмежування праці в цім напрямі може довести тільки до замішання, а тим самим до загальної шкоди.

Три Життєві Справи Української Нації.

Життєвою справою для існування, поступу та остаточного визволення української нації нині є рятування української культури та її творців, українських інтелектуалів. Українські інтелектуали це духові генерали української нації, тому для життя нації треба врятувати здобутки їх дотеперішної праці, їх твори. Треба вратувати самих чинних діячів української культури та подумати про виховання кандидатів на нових ґенералів українського духа, себто молодих українських інтелектуалів.

Це є три справи, які повязані стисло зі собою. Оснування Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури було тимчасовою працею викликаною наслідками війни. Безнадійне положення української культури в західній Европі на скитальщині наказувало створити Комітет з природи річи як тимчасову установу, що поставила собі за ціль в першу чергу допомогти творцям української культури на скитальщині переїхати за море та влаштуватися тут на вільній землі, щоби вони могли дальше бути чинними для української культури. Не місце тут здавати докладне звідомлення, що вже зроблено в цім напрямі, що є в стадії реалізації та що ще буде можна зробити. Станеться це у свій час. Успіх цеї акції в більшім чи меншім проценті залежний від зрушення твердого муру іміґраційних законів Америки та від гармонійної співпраці з існуючими українськими допомоговими комітетами, що вже нині є вповні наладнана.

Праця Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури це — як сказано — праця тимчасова, викликана, післявоєнними обставинами. Натомісць допомога українській науці, допомога творчости українських інтелектуалів та справа виховання нових кадр української інтеліґенції це справи зглядно постійні та мусять бути ведені так довго, доки український нарід не стане правдивим господарем на рідній землі та доки українська культура не найде свого природного опікуна в уряді та в громадянстві української держави.

Українська Культурна Фундація.

Розуміючи тимчасовість праці Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури і в порозумінню з проводом Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі та з провідними людьми Українського Вільного Університету в Мюнхені, члени дотеперішнього Комітету поробили вже старання для створення постійної культурної фундації в Америці як всенародної установи під назвою: „Українська Культурна Фундація" (Ukrainian Cultural Foundation, Inc.). Ця нова установа дістала вже чартер від американської влади. Під згаданою вище назвою вона вже є зачартерована в стейті Ню Джерзі з правом вести свою діяльність та закладати свої станиці по всій Америці.

Тільки вакаційний час спинив ініціяторів від введення тої установи в життя вже тепер. У найближчім часі Комітет запросить представників установ та провідних людей з поміж американських українців вступати в члени Української Культурної Фундації, якої перші збори відбудуться вже в вересні або жовтні б. р. Чартер Української Культурної Фундації передбачує допомогу творчости українських вчених, письменників та мистців по всему світі. Передбачує видавання наукових публікацій, уділювання наукових стипендій, влаштовування наукових зїздів, курсів, утримування звязків з науковими установами, тощо.

Першим обовязком наукової установи буде подбати про фінансування двох томів Записок Наукового Товариства імени Шевченка, які в Европі вже готові до друку. Поява нових томів Записок Наукового Товариства, дотепер здобувала добрий роголос українській науці по всему світі, мають задокументувати, що українська вільна наука живе мимо окупації України московським червоним імперіялістом.

Поява наукових видань українських вчених, чи літературних творів українських письменників буде теж посередно помічю українським вченим, письменникам та мистцям, бо авторські гонорарі стануть скромним заробкуванням для них.

Маючи на увазі, що завданням Української Культурної Фундації буде попирати українську науку, письменство та мистецтво, в її плянах є дальше розписувати конкурси на наукові чи мистецькі праці, які актуально конечно потрібні є для ширення знання про Україну на шляху її визволення. Українська Культурна Фундація буде роздавати стипендії вченим, що працюватимуть над темами актуальними для визвольної справи української нації. Одним словом вона має стати матеріяльною базою для українських вчених та письменників не тільки зорганізованих в американській філії НТШевченка, але також для творців української культури по всему світі. Звідси відбувалася б висилка українських наукових видань до наукових установ всего світу, як це було перед війною зі сталого осідку НТШ зі Львова.

По нашим точним обрахункам на скитальщині находиться нині біля 400 таких українських інтелектуалів, до яких можна приложити назву вченого письменника чи мистця. З того ясно виходить, що ціль Української Культурної Фундації є вже чисто культурна, а не гуманітарна. В обсягу її заінтересувань будуть українські інтелектуали, творці української культури, активні генерали українського духа.

Дотеперішній Комітет Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури переходово залишиться ще секцією Української Культурної Фундації при дотеперішній співпраці з українськими Допомоговими Комітетами.

Справа виховання нових інтелектуалів це справа дуже близька до завдань Української Культурної Фундації, одначе дещо окрема, тому про неї поговоримо в наступній статті.

(Докінчення буде).

Адріян Аврам, Ліма, Перу.

З Росією, без неї, чи навіть проти неї

Це стало мабуть найновішим гаслом громадської думки Америки а то й решти світу, якого не вспів „визволити" чобіт Джінґіс-хана.

Із планом генерала Маршала для господарського оздоровлення Европи, який слідував після протикомуністичної доктрини през. Трумана видно, що Злучені Держави Півн. Америки рішили дальше не ждати. Зрозуміли остаточно, що Москва старається за всяку ціну зискати на часі, розраховуючи на післявоєнну загальну громадсько-економічну скруту.

Під час війни опінія світа робила всякі уступки та всі можливі намагання наладнати співжиття зі Советським Союзом. Впоювала в себе думку вірити советській демократії. І це тривало якийсь час ще навіть після упадку великого Сталінового спільника та після атомної бомби над Ґірошіма.

Коли не стало рації існування закону Ленд енд Ліз — позики та винайму, і побачивши рішучу й радикальну зміну з боку Москви, загальна думка Америки знайшлась цілковито здезорієнтована. Це тривало спорий час часу після смерти Рузвелта. Тоді то спитався світ, чи взагалі Америка має якунебудь закордонну політику.

Із цього факту Москва ще й до сьогодні витягає якнайкращі зиски.

Треба було часу, щоб загаль-

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

85)

Побіч відвідин, Ростиславові доручив батько переговорити про помічника, возити снопи. Кожний, у кого Ставрович молотив, давав коні з возом і робітником. Погодилися, Ростислав розпитував, як справа з Розтягайлом. Микола розповідав. Старого засуджено вже на кару смерти. Всі страти Боровикам присуджено звернути з Розтягайлового майна, то ж до згублених грошей ще прийде пара соток долярів. Розтягайлиха фарми продає. Поки що найняла якусь свою рідню дати лад зо жнивами. Дочка поїхала на схід до старшої сестри, туди наставилася й стара. За землю з будинками й худобою хоче вісім тисяч. З тисячу можна б виторґувати, коли б все платилося готівкою. Хата стара, ніхто у ній не схотів би жити. Але земля добра, варта ті гроші...

— За чим же діло стало? — казав Ростислав. — Чіпайтеся землі!

— Коли ж одна недогода! — Микола відповів. — Попередний господар все в очах ставатиме. Сусіди й не квапляться купувати. Приїздило прицінюватися двох здалеку. Давали пять тисяч! Та, мабуть, острах взяв, — не прийметься після такого господаря. Знов же, проте, збіжжа й худоба йде за безцін!

— Смійтеся! Яка різниця, до кого земля належала? Земля землею зістанеться, вона чиста й свята, хоча б володів нею і брудний злочинець! Худобу можна випродати, забудови перевезти у друге місце, хату спалити й заорати подвіря, щоб і сліду не зісталося. Земля їсти не проситься, а й кріза вічно не тягтиметься.

— А як ваш тесть?

— За роботою ми й не чули навіть про випродаж. Не думаю, щоб батько цією землею цікавився. Коли б попри свою — може й купив би. Але Залужні хочуть осісти на фармі. Доброго сусіду набули б! Купуйте, ви одну, а він дві.

— Справді, добре воно було б! — Микола погодився. — Поговорю я зо своїми. Тільки, от, з грішми не знати, як буде! Малувато!

— Щось придумається! Чіпайтеся сміло! От, переговоріть з Залужними — та й з Богом! — радив Ростислав. — Хіба зять старої хотів би купити! Тоді мішатися не варто! Грошей можете в банку позичити. Може позичить мій тесть...

— Пробуватиму! — рішив Зарічний.

Жінки не надто прислухувалися розмові. За вечерею, розохочений Микола питав поради тещі й нареченої. Вони сказали — хай чинить, як йому видається краще. Коли найдеться покупець на дві інші фарми, то північно-східню чвертку прикупити варто. Соток девять є у нього, до три сотки ще з Розтягайлів прийде, соток чотири у банку вони мають... Решту допозичать.

Другого дня ввечері до Розтягайлихи заїхало ціле весілля. Обоє Залужні, Ростислав, Микола і пан Ставрович. Стару всі чорти хапали, що її недавний наймит купує її маєток. Але гроші для скупарів надто ласі. За покупців говорив пан Ставрович. Побачивши півтори тисячі на завдаток — Розтягайлиха подобріла. Пішла земля без худоби за шість і пів тисяч. Худобу і пшеницю стара продасть сама. Наставила руку по гроші, та їй сказали, нехай добуде нотаріяльну згоду на продаж фармів від обох дочок. Тоді одержить всю суму разом. Вона все рівно ждатиме до кінця молочення. Оба покупці разом здобулися на пять тисяч. Решту, їх запевнив пан Ставрович, в потребі Бог пішле, хай не потерпають. Він радий набути добрих сусідів!

Під Успіння властиві жнива закінчено. Починалося молочення. Машина велика, потребувала вісім возів. Залужний з господарем коло машини й трактора, Гайдарук і ще один бодай возити зерно. Урожай добрий, зерно у засіку не вміщалося б. Визвався возити снопи Ростислав — батько порадив йому краще пильнувати жінки. Матиме охоту — поможе, що необхідно. — Замінить котрого робітника на перекусці, числитиме скільки бушлів денно намолочено, може котрий робітник залишить, заступить на якийсь час. Взагалі, буде робочим резервом. Ще потребували сімох, пять возити снопи, двох помічників в полі. Прислав одного Микола, сина з кіньми прислав сусід-Стюарт, мав пів секції засіву попри Ставровичів і чвертку рядом з Боровичкою, другий сусід-ісляндець дав віз і коні, — до молочення мав також пів секції, третий, француз, приїхав самий.

(Дальше буде).

З життя української еміграції

ТРЕТЯ КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Дня 25. травня ц. р. відбулась у Авгсбургу третя з черги конференція української ліцензійованої преси. В конференції взяли участь — Президія ЦПУЕ, співробітники Інформаційного Відділу ЦПУЕ та ліцензіяти й начальні редактори всіх ліцензійованих газет американської зони крім „Пу-Гу".

Конференція ця проходила ввесь час у поважному й діловому дусі й причинилась значно до дальшого затіснення співпраці між окремими органами української преси та вирішенням багатьох важливих питань з обсягу дальшої спільної тактики. Конференція виявила, ро всі існуючі в українській пресі суперечності, хоч позірно важні, не є аж такі, щоб представники окремих газет не могли зійтись разом і спокійно, без пристрасти обмінятись думками про завдання української преси в цю грізну і важливу добу українського народу на Рідних Землях і на чужині, як також устійнити методи, як провести ті відповідальні завдання в життя; вона виявила, що багато зайвих моментів негативної полеміки, що мали місце дотепер на сторінках української преси, було б не було, коли б ці конференції були зорганізовані вже вчасніше. Усі учасники конференції, сповнені почуттям відповідальности супроти Рідного Краю в цей історичний момент, дали вияв зрозуміння своїх завдань і своєї журналістичної зрілости в річевій дискусії над порушеними проблемами дня. Зокрема уважно й прихильно прийняла конференція критичні зауваги про завдання і рівень української преси Голови ЦПУЕ В. Мудрого. У своєму слові він м. ін. підкреслив, що немає ані не сміє бути в публіцистичній діяльності українського журналіста жадного питання ані проблеми, про які українська преса не могла б дискутувати цілком спокійно і пристойно, з почуттям міри й відповідальности!

В тягу довшої дискусії всі промовці виповілись однозгідно за тим, що в майбутньому українська преса, як впливовий і формуючий чинник громадської і публичної опінії, впливатиме конструктивно на єднання й консолідацію всіх національних творчих сил довкола потреб українського народу, оминаючи всі негативні моменти, що могли б причинитись до його розбиття. За основу своєї дальшої співпраці і тактики конференція бездискусійно прийняла резолюції, ухвалені другим Зїздом ЦПУЕ, та постанови попередніх конференцій. В їх виконанні й інтерпретації, були прийняті додаткові постанови.

Поставлені під адресою окремих органів зауваження були прийняті до відома.

Для однакової й вірної інформації українського громадянства про різні події й негативи суспільно-громадського життя конференція ухвалила утворити при Інформаційнім Відділі ЦПУЕ дві дисциплінарно-судейські комісії представників Інф. Відділу та газет: 1) „Нашого Життя" й „Укрнаїнської Трибуни" та 2) „Неділі" й „Час"-у. Завданням цих комісій буде інтервеніювати негайно у всіх випадках порушення сусп.-громадської дисциплни й власного правопорядку та, ствердивши їх обєктивний стан, інформувати про це громадянство згідно з устійненим комунікатом.

Більше уваги присвятила конференція питанню найближчого Заг. Зїзду українських журналістів та організації Спілки Українських Журналістів. Зїзд цей повинен відбутись уже в найближчому майбутньому на основі окремо устійненого правильника, затвердженого ЦПУЕ.

Остання пресова конференція являеться ще одним успішним кроком вперед в напрямі т. зв. пресового замирення та впорядкування відносин у українському журналістичному світі. Відомість про вислідди праці конференції прийме українське громадянство напевне з полегшою та признанням. Дальша практика покаже, наскільки преса потрапить провести прийняті постанови в життя. — („Час").

Наради Координаційного Комітету в Европі.

Дня 23. травня 1947 розглядав Координаційний Український Комітет загрозливе положення на Рідних Землях і прийняв такі постанови:

1) Вияснити культурному світові генезу збройного спротиву на українських землях.

2) Виступити проти тенденційного очорнювання УПА ворожою пропагандою, що змішує її з чужими і асоціяльними елементами.

3) Домагатися від компетентних міжнародних чинників, щоб вони прослідили стан життя на українських землях через спеціяльні комісії і запевнили населенню українських земель елементарні права людини.

В обличі сучасного важкого становища на Рідних Землях і поважної праці, що її треба перевести, Координаційний Український Комітет закликає українську еміграцію зберегти повний спокій і солідарність.

Координаційний Український Комітет
Генеральний Секретаріят.

РОЗПОВІВ ДЕЩО З ДИПЛОМАТИЧНИХ ТАЙН.—В середині бачимо секретара стейту Джорджа С. Маршала, розмовляючого з конгресменом Чарлзом А. Ітоном, головою Конгресового Комітету для закордонних справ, та конгресменом Сол Блумом, членом цього Комітету. Перед тим Комітетом Маршал виявив „деякі тайни", які, як пишуть, мають відноситись до Росії та її взаємин з Америкою. Деякі газети критикують за це Маршала і домагаються, щоб він сказав усю правду про Росію цілому американському народові.

Зелені Свята в Нюрнбергу.

Нюрнберг і Фюр відзначили Свята Героїв, упавших у боях за волю України, поважнішою маніфестацією в таборі „Конгрес" коло Нюрнбергу, де в першому дні Зелених Свят крім мешканців табору зібралися в доволі значному числі громадяни з поблизького Нюрнбергу й дальшого Фюрту.

Свято розпочалося Панахидою, яку відслужив о. декан Смик, що після відправи виголосив зворушливу проповідь. Співав місцевий хор під управою проф. Іщука, порядок утримував „Пласт" під проводом п. Кривого.

Після молебена всі учасники перейшли до театральної залі на Академію в честь борців за волю. Відкрив академію директор місцевої школи, п. Лилик. Ядерний, глибоко патріотичний і боевий реферат виголосив Кривий, а решту програми виповнив місцевий хор.

По закінченні академії відбулись протестаційні збори з приводу подій в Краю. Після реферату Маркуся, що в ясних і переконливих словах змалював положення в Краю, геройську боротьбу УПА й спільну акцію Польщі, ССРР і Чехо-Словаччини проти визвольних змагань і закликав до рішучого спротиву еміграції відповідними меморіялами і протеестами перед рішальними чинниками, і після промов проф. Іщука й Балицького відчитано низку резолюцій, які одноголосно прийнято й підписано всіми присутніми.

Ювілей УТГІ в Мюнхені.

На Фраймані старанням місцевої Делегатури УТГІ відбулося урочисте святкування 25-річчя Української Господарської. Академії.

Після вступного слова Голови Делегатури доц. Каплистого й відчитання привітання від Української Вчительської громади на Фраймані, від кооперативи КОС, від професора Розгона й наукового селектора Олега Верхівського — промовляв про працю Академії ректор УТГІ проф. Доманицький.

З черги директор Середньої Ветеринарно - Зоотехнічної Школи інж. Филипович зазначив, що сьогодні відзначається випуск студентів, що закінчили 2 семестри цієї першої на емігйрації середньої фахової школи, і одержали звання інструкторів плекання дрібних тварин.

Наприкінці відбулася мистецька частина з участю співаків Н. Роговської, А. Піддубної, Я. Рудавського і піяністки К. Скрипченко.

Мистецька виставка в Берхтесгадені.

Дня 8. червня ц. р. відкрито в Берхтенсгадені у таборі „Орлик" мистецьку виставку, що тривала до 22. червня. Виставлено поверх 150 експонатів. Участь брали мистці-малярі: Анастазієвський, Антохій, Байбарак, Біленький, Булавицький, Борачок, Дмитренко, Гоцій, Гніздовський, Канюка, Коваль, Козак, Кульма, Луцик, Мороз, Морозова, Островський, Рожок, Стебельський, Тимченко, Чайківський та — скульптори: Павлось, Крук, Дзиндра.

Протестаційні сходини студентів в Мюнхені.

5. червня відбулися масові протестаційні сходини українського студентства в справі подій на Рідних Землях.

Біля Оселі українських політичних вязнів та студентства відправлено Панахиду по студентах, які загинули в боротьбі за волю України, починаючи з 1939 року і до наших днів. Панахиду відслужили: О. Мельник в греко-католицькому обряді та о. Долинський — у православному й обидва виголосили палкі патріотичні проповіді.

З Панахиди всі приявні зійшлися до Оселі, де відбулося масове протестаційне віче, на якому після реферату студента Борковського й промов Маркуся, Данилюка, Вереша і д-ра Мірчука одноголосно ухвалено надіслати відповідні телеграми протесту до ОН, Ватикану, зверхників усіх християнських церков, Вінстона Чорчила, президента Трумана пані Рузвелт, Міжнародної Студентської Організації в Женеві. Під телеграмами підписалися всі приявні на вічі.

На знак солідарности з братами, що бються в Краю, присутні ухвалили також на 10 днів відмовитися від усяких забав і розваг та відвідування видовищ і танців.

Штрасбург (Ба Рен).

Українська колонія в Штрасбурзі, в дні 25. травня, в роковини смерти бл. п. Гол. От. С. Петлюри і полк. Є. Коновальця, влаштувала свято Героїв.

В церкві поставлено символічну могилу, прибрану вінками і квітами. На хресті виднів тризуб та напис: „В честь поляглим за волю України".

Пополудні відбулася урочиста академія.

Ангулем (Шарант).

Дня 25. травня ц. р. місцева філія ОУРФ влаштувала свято в честь поляглих Героїв України.

Ранком о. Бялецький відправив у каплиці Сен-Марсель Службу Божу в намірені українського народу, а по Сл. Божій, при символічній мовилі, прибраній портретами бл. п. Гол. От. С. Петлюри й Є. Коновальця та квітками, відправлено панахиду по поляглих Героях.

Цього ж дня, в 14. год., усі присутні на Богослуженні зібралися в залі Інституту св. Андрея, де й відбулося свято Героїв.

Амієн (Сом).

Дотепер у нашому місті, та й в околиці, ніхто не знав українців. Всі вони організувалися або при поляках, або при французах. Багато з них забуло вже й свою рідну мову... О. Б. Курилас, невтомний місіонар, ходив від хати до хати, шукав українців. І на першій Службі Божій, що відбулася дня 15. травня ц. р., зібралося вже коло 100 українців. А наступної неділі відбувся тут концерт гагілок, що його влаштував у цій місцевості Жіночий гурток з Фрікуру.

Велике летунське видовище в Ню Йорку

В пятницю, 1-го серпня, припадає 40-ва річниця створення американської військової авіяції. Ціла країна приготовляється до великих святкувань цего знаменного „дня уродин" американської гордости — найпотужнішої сьогодні воєнної авіяції в світі. З цеї нагоди відбудуться по цілій країні різноманітні летунські видовища, центром яких буде Ню Йорк. Програма цего авіяційного свята в Ню Йорку дуже різноманітна та інтересна і тому вважаємо за відповідне завчасу познайомити з нею наших читачів.

В пятницю в год. 10-ій зранку різні зеднання Девятої Повітряної Армії, Тактичне Повітряне Командування, почнуть перелет понад місто і околиці. Біля полудня 140 літаків Повітряної Резерви з Мічел Філд з Нюарського аеродрому та зі Стюарт Філд, близько Вест Пойнт, зустрінуться над мостом Джорджа Вашингтона, перелетять здовж Бродвею до Баттері, окружаючи Нюарк і Бруклин та „розпращаються" над Мічел Філд. В тому самому часі в місті відбудуться всілякі імпрези і прийняття, на яких представники нашої авіяції виголосять промови. На більшості церемоній будуть приявні високі достойники і команданти не тільки Авіяції, але й Армії та Нейві. В імпрезах перелету літаків понад місто (зі 140 літаками, які зустрінуться над мостом Вашингтона) візьмуть участь теж 14 „Британських Лінколнів", які разом з іншими перед кількома днями прилетіли до Вашингтону. Це перші британські бомбардувальники, що перелетіли Атлянтик без зупинки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

З весільної забави на скитальців.

Дня 20. липня 1947 р. відбулося вінчання Михайла Горон з Юлею Чегерською. При веселій забаві родичі і приятелі складали для молодих щирі бажання. Покликано до слова о. М. Колтуцького, який побажав молодим найкращих успіхів в їх житті, а також попросив присутних, щоби при цій нагоді не забули за наших братів на скитальщині. На ту тему говорив також І. Дашевський і попросив гостей, щоби зложили жертви на скитальців, котрі не мають що їсти ані в що вбратися. Гості зложили $42. До збірки причинився найбільше А. Сисак. Жертви збирали І. Дашевський, М. Підгайний. Жертвували: І. Малицький $12.28; по $3: М. Горон; по $2: І. Дашевський, И. Василик, И. Мандрига, М. Підгайний, А. Сисак; по $1: о. М. Колтуцький, Д. Чічерський, В. Чічерський, И. Колодруб, С. Лабук, П. Стефаняк, І. Явний, И. Міня, Ю. Ялдек, З. Загачевський, Дж. Вуд. Дрібними $5. 72. — Разом $42.

Гроші вислано до Злученого Українсько Американського Допомогового Комітету в Филаделфії.

М. Підгайний.

УКРАЇНСЬКІ СКИТАЛЬНИКИ — СІЛЛЮ В ОЦІ БОЛЬШЕВИКІВ.

В останньому часі большевики знову скріпили свої виступи проти українських скитальників в Західній Европі, повторюючи свої вже загально відомі безглузді обвинувачення вже не тільки проти самих скитальників, але й проти американців та англійців.

У звязку з виїздом українських скитальців з Німеччини на працю до Англії та Бельгії надруковано в київській пресі та передано через радіо статтю Александра Войтенка. Короткий зміст статті:

Після закінчення воєнних дій мільйон горожан УССР, що опинилися примусово на праці в Німеччині, повернулися додому. Сталінська конституція дала всім поворотцям великі можливості праці по своїй спеціяльності у визволеній УССР. Такі самі можливості має й решта переміщених осіб, що ще й досі перебувають у західніх окупаційних зонах Німеччини. Тим часом американські та англійські власті цих зон творять труднощі у повороті цих людей до УССР. Це викликає самозрозуміле обурення народу УССР. „Чому їх не відпускають додому, а женуть у рабство в англосакські колонії? Чому їх держать по таборах, чому не впускають до таборів советських репатріяційних старшин? Ними торгують різні пройдисвіти, що їх обдурюють..." Уряди Англії та Америки не виконують — прийнятих на себе зобовязань відносно репатріяції. Завдяки їх потуранні по таборах „гуляють безкарно фашистські опирі, що є загрозою для ОН та світового миру". При помочі терору здержується людей від репатріяції. Поміж „злочинцями", що за словами автора, скриваються в таборах, вичислено: Мельника, Бандеру, Форостівського, Методівського, Митрофанівського, Карпюка, Кубійовича, Стецька, Стахова, Ярого, Воробця, Штепу, Ольжича (і мертвим не дають спокою! — прим. Ред.), Галібея, Дубаса, Шандрука, Омелянович-Павленка та Семенюка. Опікою англійської військової влади, за словами Войтенка, користується теж табір полонених українців у Ріміні. Вояків дивізії не пускають додому. Автор цитує навіть два листи з Ріміні, в яких полонені жалуються, що їх записано поляками.

Роботі цих „українських фашистів" пособляє УНРРА і Червоний Хрест і заокеанські українські організації. „Заокеанські спільники в роді Кушніра, Стецишина, Катамая, Шумейка, Косара, Панчука, Дячишина — відвідують оцих горлорізів, бандитів, шпигунів та рекомендують їх англо-американським фашистам, а других продають на роботу до колоній".

Войтенко твердить, що між втікачами є біля 200,000 советських громадян, в тому 40,000 українців.

Як бачимо, сотні тисяч скитальців — це справжня сіль в оці Войтенків, що з „тугою та любовю" вичікують повороту своїх „єдинокровних братів".

...на опінія Америки переродилась. Щоб після упоєння перемогою вернулась в жили зимна кров. Почали люди питати себе: Чи на те треба було вистратити 300,000 молоді та величезні суми гроша, щоб в 1947 році знайшлися дальше ніж в 1939-тому від зліквідування рахунку, та що світ не є вільний від страху і нападу?

Із Росією — коли це можливе; без неї або проти неї — коли це є потрібним.

Це стало гаслом світу проти царства сатани. Англія устами старого Чорчила заговорила про европейську спілку народів. Бевин своєю характерною отвертістю говорить мовою, якою балакають усі американці, знавці міждержавних справ. Генерал де Голь, котрого колись могли інакше розуміти, сьогодні недвозначно заявляє, що Франція мусить вернутись до колишньої своєї духової величі разом зі західним світом.

Звичайно, що червона Москва леліє сон своїх білих царів. Задушевне бажання дожити господарської скрути в „буржуазному пеклі" і впоюючи в себе та у всіх своїх приклонників по цілому світі віру в комуністичний месіянізм.

До речі, світ уже розділений на два табори. Це навіть перед сліпими тяжко закрити.

І не бути мирові в Европі, доки вольний світ не здолає звалити з ніг останнього великого Гітлерового спільника, Советський Союз.

Коли Москву заженуть в її природне русло та дадуть змогу поневоленим давним, культурним народам східньої — а сьогодня вже й середньої Европи зажити власним державним життям,т оді цілій сімї старого континенту можна буде спільно помолитись Великому Богові за його ласку.

А покищо жадний труд та ніяка жертва не буде завеликою, щоб розбити останню тюрму народів.

11. липня, 1947.

Жінки на праці „Еф Бі Ай"

. Дехто здивується довідавшися, що з яких 7,500 службовців в Федеральнім Дослідчім Бюрі — Еф Бі Ай — біля 3,300 є жінок.

Про важливість праці, яку виконують ці жінки, подає стаття в журналі „Незалежна Жінка" („Индипендент Вумен") — орган Національної Федерації Жіночих Професійних Клюбів.

Жінки мали майже однаковий успіх в дослідженні ріжних справ як і чоловіки. Часом їм помагала нагода, часом добра память. Наприклад, одного вечера в часі війни дівчина з Еф Бі Ай пішла на танці до клюбу Ю. Ес. О. у Вашингтоні. Її праця в офісі Еф Бі Ай полягала у впорядкованні оголошень про осіб, за якими пошукує Еф Бі Ай. На вечерку в Ю. Ес. О. її товаришка представила їй одного канадійського вояка, який їй би когось нагадував їй. На другий ранок вона переглянула в офісі свої картотеки. Трохи пізніше канадійський вояк був арештований як дезертир з канадійської армії.

Ще більш яскравим є слідуючий випадок з одним вояком, який зник з одного південного військового табору. Незабаром знайшли його труп і думали, що хтось його убив. Арештували одного підозрілого чоловіка, але він твердив, що нічого не знає про той злочин. Проте на його одязі знайдено криваві плями. Досліджения тих плям доручено робітницям в одній з лябораторій Еф Бі Ай. Вони винайшли, що плями походять з такої самої крови, яку мав забитий вояк. Перед таким важним доказом підозрілий признався до вини.

Жінки беруть участь в ріжних, дуже складних, наукових дослідженнях, що їх переводить Еф Бі Ай. Вони не тільки аналізують криваві плями, але також користуються Екс-Рей машинами для перевірення металю, що йде на важне будівництво. За допомогою мікроскопу, розглядають волосся та ріжні тканини, що не раз мають велике значення в кримінальних справах. Чимало працює над проявленням невидимих відтисків пальців, що пізніше дає змогу пізнати злочинця й засудити. Деякі помагають аналізувати рукописи. В часі війни багато жінок з високою освітою працювали над розкриттям таємних кодів. Деякі і тепер тим займаються.

Широка сітка телеграфічних ліній єднує місцеві відділи Еф Бі Ай по цілій країні з головним штабом у Вашингтоні. Висилають через них довірочні повідомлення. Через руки жінок переходить від двох до трьох тисяч передач денно. Найбільш довірочні донесення висилаються умовними кодами, які по одержанні розкриваються жінками. Жінки також класифікують листи та передають їх до відповідних відділів.

85 відсотків з тих, що працюють в широких кімнатах Еф Бі Ай, де переховуються документи, складають жінки. В тих кімнатах є яких 102,000,000 відтисків пальців, як рівнож відомости про всі справи, що перейшли через Еф Бі Ай. Жінки реґіструють нові відтиски пальців, на жадання шукають за старими, приготовляють кримінальні записи.

До обовязків Еф Бі Ай належить дослідження шпигунства, саботажу та інших справ, що торкаються безпеки Злучених Держав, як рівнож порушень таких федеральних законів, як закон про банки, пірвання осіб („кидненинг"), крадіж автомобілів. В часі війни на Еф Бі Ай лежав обовязок досліджувати порушення федерального закону про военну службу. Еф Бі Ай є відділом департаменту справедливости.

Загальна Рада — ФЛІС.

СХОДИНИ ОБОРОНЦІВ. — Головний висланч знаків при военній фльоті Гаролд Е. Гіршберг (праворуч), складає зізнання на военнім суді. Йому закидують, що він зраджував і знущався над плінниками, які разом з ним попали в японський полон на Филипінах. Він Розмовляє із своїм оборонцем. В кімнаті судової розправи в корабельних варстатах у Ню Йорку сидять (зліва до права): головний оборонець лютенант-командир Джан Дж. О'Ніл, його помічник лют. Джан Ф. Фицсимонс і Гіршберг.

Катря Смеречинська.

ТРАКТОР

Галина покінчила вишкіл трактористок. Вона повернула на працю в колхоз. Її становище тепер покращало. Замість заплати зерном, яку одержувала раніше в колхозі, їй додавили ще й заплату в рублях. Бригадир колхозу визначив їй час заняття: дванадцять годин — ніччю. Однак орки багато й години праці протягаються куди довше, то Галині остається на відпочинок зовсім мало часу. Її доходити до трактора в поле далеко: годину-дві Галина поспішає.

Вже багато землі зорано. Смуги мряк встелили колишні квітучі гаї, тепер колхозні перелоги.

Оксана кінчила свою днівку й коли побачила Галину, зраділа. Її уста пахли теплим вітром, а волосся шовками сонця. Галина провірила трактор, миттю схопила за кермою й примістилася на сідлі. Тракторний мотор заклекотів, Галині стало душно від смуги газу. Трипотить у повітрі її біла хустина крилами птаха. За трактором стеляться зорані скиби, як насторчені рівно нитками. Трактор вколихував рівним гудінням Галину.

Вечірні сутіні пройшли в глибоку темноту півночі. Галина чує запах черемхи, що в гаю розпрямилася в таку глибоку ніч, щоб рано встати в квітчій одежі. А кущі калини попід гаями простягають настоялі в сонящних полуденках квітки, зібрані в бальдашки круглими тарілками.

Тишина. Тільки трактор пихкає завзято, як старик люлькує. Галина стала частю темені. Чує, що мряки звогчили її чоло й шию.

Пролетіли клубки хмар в чорну пітьму прожогом, коли несамовитим вигуком її зняла сила розгону в пащеку темені й кинула тілом об землю. Галина держучись за груди, почула, що вона ціла. Хустки не було. Волосся в глині, на раменах грязюка. Вона підвелася, коліна вгиналися під тягарем тіла.

— Де трактор?

І вона, шукаючи його, попадала руками в порожню, або зупиняючись на скибах, падала.

— Трактор розбився...

Майнуло їй. Її відкинула сила його розгону.

— Треба бігти в колхоз і сповістити!

Ї вона бігла. Зразу важко було. Опісля швидше. Добігла в колхоз і знайшла бригадира. Він заснув під стіною на лаві. Дрижучи вона вплялася пальцями в його плечі й збудила його.

— Дядьку!

— Що сталося, Галино?

— Дядьку!!! Трактор лопнув — і тріски не остало!

Ї вони побігли вдвох на те місце, де Галина орала, але трактора не було.

Аж ранком помітили його в старому, зарослому буряном колодязі, що знаходився серед поля. В давнині був тут шлях, а при шляху колодязь, що поїв чумацькі воли. Трактор заорали шлях та — колодязя не вдалося, бо трактор впав на його дно.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо впочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

10,599 Шаповал Василя, Корнійчук Андрія з с. Добра, Попик Калини, Лісничук Антона і Трохима з с. Ліщинівка від Попик Григорія.

10,600 До рідних і знакомих з с. Зібранівка і Старі Кути від Ковалюк Миколи, бувший власник видавництва „Рекорд" зі Львова.

10,601 Кореньовська Анни (Матієвич) від Матієвич Осипа з Бережан.

10,602 Білинська Марії (Качкенович) з с. Білини (Самбір) від д-ра Білинський Петра.

10,603 Шкіра Евгена і Степана, Шкіл Миколи, Кондрацький Антона і Михайла, Біндула Олекси, Барвінська Анни, Муравський Миколи, Калакура Миколи, Пришляк Степана, Харпань Степана, Барбарич Михайла, Клюба Михайла і Олімпії від Клюба Миколи з с. Яблонівка (Підгайці).

10604 До рідних і знакомих з с. Чорна (Одеса) від Кушнір Павла.

10,605 Томашевський Петра і Степана, Сатего Ольги (Скриплюк) від Дімітріян Михайла з с. Селятені (Буковина).

10,606 Коріний Константина Данилович з с. Бабин (Винниця) від Крисовата Павлини (Шідловська).

10,607 Місько Івана і Михайла з с. Токарня від Місько Петра.

10,608 Просить о афідевіт: Форостина Всеволод, син дочки о. Дзеровича з Топорова (Радехів).

10,609 Анастазії Марії з с. Стоянів (Радехів) від Іщак Гриця.

10,610 До кревних і знакомих від Савчинський Остапа зі Стрия.

10,611 Холодинська Стефанії з с. Струсів (Теребовля) від Іванішин Стефи (Тернопільська).

10,612 Тюн Любомира зі Стрия від Тюн Евгенія.

10,613 Паньків Омеляна з с. Зубів (Теребовля) від Гречила Евгена.

10,614 Карабан Юлії з с. Видра (Лісько) від Сомар Дмитра.

10,615 Павліш Петра, Шийка Михайла з с. Хлопчиці (Рудки) від Павліш Михайла.

10,616 Кілочко Івана з с. Ямна Гор. (Добромиль) від Кілочко Марії.

10,617 Яриняк Григорія з с. Буковець (Сянік) від Яриняк Василя.

10,618 Габля Марії і Пелагії від Легоцький Андрія з с. Вільхівці (Ясло).

10,619 Смарш Юрка з с. Бабич від Куцліга Сеня.

10,620Михалік з с. Толківці (Мостиська) від Антошко Миколи з с. Ганьківці.

10,621 Матіяш Андрія від Матіяш Степана, син Василя і Марії.

10,622 о. Сивак Порфірія ЧС ВВ. від Уруський Йосифа.

10,623 Євчук Дмитра з с. Остапківці (Коломия) від Німчук Анни (Руда).

10,624 До знакомих з с. Ярничів Новий (Львів) від Михалевич Льва.

10,625 Тимків Івана з с. Верхня (Калуш) від Тимків Михайла.

10,626 Смаль Михайла з с. Опліцка (Радехів) від Сверида Михайла.

10,627 Пелех Олекси з с. Сороки (Львів) від Дуда Романа.

10,628 До кревних з с. Кривчики (Кремянець Вол.) від Поліщук Івана.

10,629 Марчак Петра з с. Морочно (Пінськ) від Мітковнч Петра.

10,630 Демянчук Йосифа з Надвірної від Гінчак Анни.

10,631 Дудина Елисавети з с. Завадівка (Тернопіль) від Коновчинський Володислава.

10,632 Білик Теодора з Коломиї від Василик Богдана.

10,633 Радинський Василя від Сорока Марії з с. Рушильчиці (Перемишль).

10,634 Богонос з Дрогобича від Кузьмин Осипа.

10,635 Дудяк Миколи з с. Устянів (Лісько) від Красневич Антона.

10,636 Гальчишак Степана від Ганич Теодора з с. Білич Гор. (Старий Самбір).

10,637 Свідерський Василя з с. Устрики Дол. (Лісько) від Гентош Петра.

10,638 Устіяновська Катерини і Анни з с. Стежниця (Лісько) від Устіяновська Катерини.

10,639 Захарійчук Миколи, Гната і Гриця з с. Губин (Бучач) від Захарійчук Василя.

10,640 Кульчицький Павла з с. Кульчиці (Самбір) від Кульчицький Пилипа.

10,641 Іґас Олекси з с. Дністрик Головецький від Кіт Анни (Кульчицька).

10,642 Попадюк Михайла з с. Мишин (Коломия) від Миронюк Михайла.

10,643 Воробель Марії з с. Володж (Березів) від Карась Володимира.

10,644Пруца Теклі з с. Буковець (Лісько) від Фик Катерини.

10,645Кирилюк Анни з с. Жабинка (Берестє Лит.) від Павлючек Олекси.

10,646 Бакан Юрка від Дин Семена.

10,647 Фіцик Петра і Степана з с. Грибовичі Вел. (Львів) від Фіцик Дмитра.

10,648 Лелський від Клиш Стефанії з с. Цетуля (Ярослав)

10,649 До тітки з с. Сушиці Вел. (Самбір), Майка з с. Старява від Форналь Михайла.

10,650 Просить о афідевіт: Матейчук Степан, літ 19, з с. Кути (Коломия), сирота.

10,651 До родини пок. Конечний Андрія з с. Фельштина, Кутюк Семена з с. Глибока (Самбір) від Мудрий Осипа.

10,652 Кавецький Богдана від Яценків Омеляна.

10,653 Любезний Івана, Бойчук Якова з с. Журавенко (Рогатин) від Любезний Михайла.

10,654 Бойса Дмитра і Марії з с. Костарівці (Сянік) від Гавриляк Анни (Бойса).

10,655 Головка Данила, Миколи і Юлії з с. Лодина (Сянік) від Лан Марії.

10,656 Сташків Андрія і Гаврила з с. Добрівляни (Калуш) від Хрестенко Евдокії.

10,657 Полянський Андрія з с. Чистогорб (Сянік) від Полянська Юлії.

10,658 Фаль Дмитра, Коваль Михайла з с. Іздебка (Березів) від Концьо Софії.

10,659 Балаклицький Олекси з с. Деркачі (Харків) від Орленко Надії.

10,660 Доронюк Василя від Претуляк Марії (Ткачук) з с. Остриня (Товмач).

10,661 Дмитришин Степана від Заращак Данила з с. Райтарович (Самбір).

10,662 До рідних і знакомих від Шостаківська-Гринів Ольги з Перемишля.

10,663 Боднарчик Анни і Василя з с. Красичі (Перемишль) від Сус Осипа.

10,664 До рідних і знакомих з Судової Вишні від Полянський Володимира.

10,665 Гарбаль Анни з с. Вільшаниця (Золочів) від Гарбаль Петра з Новосілок.

10,666 Рудеш Миколи з с. Гошівчик (Сянік) від Козак Осипа з с. Рівне.

10,667 Пукас Ілька від Пукас Дмитра з с. Буковець (Турка).

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 2-го серпня, в годині 7:30 ввечір, в St. Boniface Hall, 435 Main St. — І. Бурний, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 7. липня 1947 року помер у 65. році життя
ГРИГОРІЙ ПЛЕКАН,
довголітний член Бр. св. О. Николая, від. 175 У. Н. Союзу в Дітройт, Міш.

Покійний походив з села Ласківці, пов. Теребовля. Полишив у смутку жену Ксеню, три дочки, два зяті і дві внуки.

Похорон відбувся в четвер, 10. липня, на цвинтар Mt. Olivet. — В. Й. П.-

В. Бартош, секр.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ПОШУКУЄ ПОСАДИ ДЯКОУЧИТЕЛЬ, дириґент хору, режісер і учитель рідної школи. Довголітний працівник в Америці. Посаду може обняти сейчас. Потребуючі громади зволять писати:
DIAKO-UCZYTEL, c/o SVOBODA
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1653. Тайна святині.

Тарзан обіцяв дати поміч племені Ґоміса, а самий почав шукати слідів дивного чоловіка.

Після одноднeвної подорожі стежка завела його до старинної таємничої святині. Важкі двері замикали вхід до неї.

Підваживши двері своєю велитенською силою, він розломив клямку від них.

Отворивши двері, він побачив групу різно одягнених жінок, які прикучнули в розі будови і привітали його окликом.